

DURAK VE KABİN KAPILARINDA BAKIM VE SERVİS HİZMETİNİN ÖNEMİ

Vecdi Karabay

Sem Kapı Asansör San. Tic. A.Ş.
info@semkapi.com

ÖZET

Asansör durak kapıları binanın sadece görseli olarak değerlendirmek için yeterli değildir. Ürünün yeterlilik şartları ve güvenliğe katkısı dikkate alındığında önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Bu bildiri de durak ve kabin kapılarının bakım ve servis hizmetinin yapılması sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar ile ürünün ömrünü uzatacak servis hizmetinin neler olması gerektiği konularında farkındalık yaratmak ve tecrübe ile sabit bilgilerin yazılı hale getirilmesini sağlamaktır.

GİRİŞ

Ülkemizde her geçen gün artan yapılaşma ve asansör sayısındaki artış beraberinde kendi sorunlarını da ortaya çıkarmaktadır. Durak ve kabin kapı imalat, montaj, bakım ve servis hizmetlerinin doğru yürütülmesi kullanıcı güvenliği, arıza sayısının düşürülmesi ve ürünün ömrünün uzatılması açısından büyük önem taşımaktadır. Bakım ve servis hizmetleri kesinlikle yetkin servis personeli tarafından yapılmalıdır. Bu bildiri ile yetkin servis personeli tarafından gerçekleştirilen bakım ve servis hizmetleri konusunda yazılı bir metot oluşturulması amaçlanmıştır.

1. DURAK KAPILARI

Durak kapıları kat kasaları, paneller ve kat mekanizmalarından oluşmaktadır. Montaj esnasında kuyuya bağlantıları, sabitleme konsolları ile yapılmaktadır. Aynı zamanda elektriksel bağlantı ile emniyet devreleri bağlantıları ve topraklama bağlantıları yapılmaktadır. Kapı kasasına bağlı mekanizma ile panellerin bağlantısı yapılarak kapının hareketi kılavuz yolu boyunca kabin kapı mekanizmasının hareketi ile dolaylı olarak sağlanır.

1.1. DURAK KAPILARININ BAKIMI

Kapıların bakım metodu aşağıda çıkarılmıştır. Buna göre;

- Temizlik
- Gözle kontrol
- Ayarlama
- Gerekirse parça değişimi

aşamalarından oluşmaktadır.

1.1.1 Temizlik

Durak kapılarının bakım faaliyetine öncelikle temizlik ile başlanır. Temizlik yapılacak parçalar; kılavuzlar, mekanizma yolu, patenler, halat, yay, tekerler, fiş-kontak, kilit tertibatı, diktatör, lirpomp olarak sıralanır. Bakım faaliyeti sırasında tüm bileşenler temizliğe tabi tutulmalıdır. Özellikle kılavuz rayın içi, mekanizma yolu, patenler ve tekerler kapının sağlıklı bir şekilde hareket edebilmesi için itina ile temizlenmelidir. Aksi takdirde bu bileşenlerin içerisinde ya da üzerinde yer alan pislikler kapının hareketini zorlaştırarak arızalara sebep olacaktır. Yapılan işlem bakım formuna kaydedilmelidir. Temizlik sırasında fırça kullanılması tavsiye edilir. Basınçlı hava ile temizleme doğru bir uygulama olarak kabul edilmemektedir. Aksi halde diğer bileşenlerin çalışmasının engellenmesi söz konusu olabilir.

1.1.2. Gözle Kontrol

Durak kapılarında bulunan tüm bileşenler (Örneğin; kılavuzlar, mekanizma yolu, patenler, halat, yay, tekerler, fiş-kontak, kilit tertibatı, ikinci emniyet, diktatör, kapı camı, üçgen anahtar, lirpomp, bağlantı elemanları, vs.) gözle kontrol edilir. Özellikle kilit tertibatı, halatlar, yay ve fiş kontak dikkatli bir şekilde kontrol edilmelidir. Bu bileşenlerdeki deformasyonların zamanında tespit edilip giderilmesi yolcu güvenliği açısından çok büyük öneme sahiptir. Gözle kontrolde tespit edilenler bakım formuna kaydedilir.

1.1.3. Ayarlama

Durak kapılarında bulunan bazı bileşenlerin (Örneğin; halat, yay, fiş-kontak, paten, diktatör, lirpomp, üçgen anahtar mekanizması) kullanımları sonrasında esneme, yorulma ya da darbe kaynaklı ayarları bozulabilir. Eğer gözle kontrol aşamasında böyle bir tespit varsa bu bileşenlerin ayarları yeniden yapılmalıdır. Yeniden ayarlama işlemleri anahtar, alyan takımı gibi ekipmanlar ile yapılır. Ayarlama işlemi mutlaka yetkin personel tarafından gerçekleştirilmelidir. Ayar sonrası yapılan işlemler bakım formuna kaydedilir.

1.1.4. Parça Değişimi

Durak kapılarında yoğunlukla kullanıma bağlı olarak oluşan hasar ve deformasyon sonucu kullanım ömrünü yitiren parçalar (Örneğin; Fiş-kontak, tekerlek, yay, halat, paten, kapı camı, diktatör, lirpomp) yenileri ile değiştirilir. Özellikle hareketli bileşenler sabit bileşenlere göre daha hızlı deforme olacağından yaylar, tekerler, halat, patenler ve fiş kontak özel olarak kontrol edilmeli, eğer bu bileşenlerde deformasyon var ise mutlaka yenileriyle değiştirilmelidirler. Yenileme işlemi mutlaka yetkin personel tarafından gerçekleştirilmelidir. Parça değişimi sonrasında değişen parça mutlaka bakım formuna işlenir.

Şekil 1. Durak Kapı Kilidi Görseli

2. KABİN KAPISI

Kabin kapıları paneller ve kabin mekanizmasından oluşmaktadır. Montaj esnasında kabin bağlantıları sabitleme konsolları ile yapılmaktadır. Aynı zamanda elektriksel bağlantı ile emniyet devreleri bağlantıları ve topraklama bağlantıları yapılmaktadır. Kabin kapısı motor tarafından tahrik edilerek, kılavuz boyunca direkt olarak hareket etmesi sağlanır.

1.2. KABİN KAPI BAKIMI

Kapıların bakım metodu aşağıda çıkarılmıştır. Buna göre;

- Temizlik
- Gözle kontrol
- Ayarlama
- Gerekirse parça değişimi

aşamalarından oluşmaktadır.

1.2.1 Temizlik

Kabin kapılarının bakım faaliyetine öncelikle temizlik ile başlanır. Temizlik yapılacak parçalar; kılavuzlar, mekanizma yolu, patenler, halat, yaylar, tekerler, fiş-kontak, kilit tertibatı, kaşık mekanizması, kapı motoru, kapı kumanda kartı olarak sıralanır. Bakım faaliyeti sırasında tüm bileşenler temizliğe tabi tutulur. Özellikle kılavuz rayın içi, mekanizma yolu, patenler, tekerler ve kaşık mekanizması kapının sağlıklı bir şekilde hareket edebilmesi için itina ile temizlenmelidir. Aksi takdirde bu bileşenlerin içerisinde ya da üzerinde yer alan pislikler kapının hareketini zorlaştırarak arızalara sebep olacaktır. Yapılan işlem bakım formuna kaydedilmelidir. Temizlik sırasında fırça kullanılması tavsiye edilir. Basınçlı hava ile temizleme doğru bir uygulama olarak kabul edilmemektedir. Aksi halde diğer bileşenlerin çalışmasının engellenmesi söz konusu olabilir.

1.2.2. Gözle Kontrol

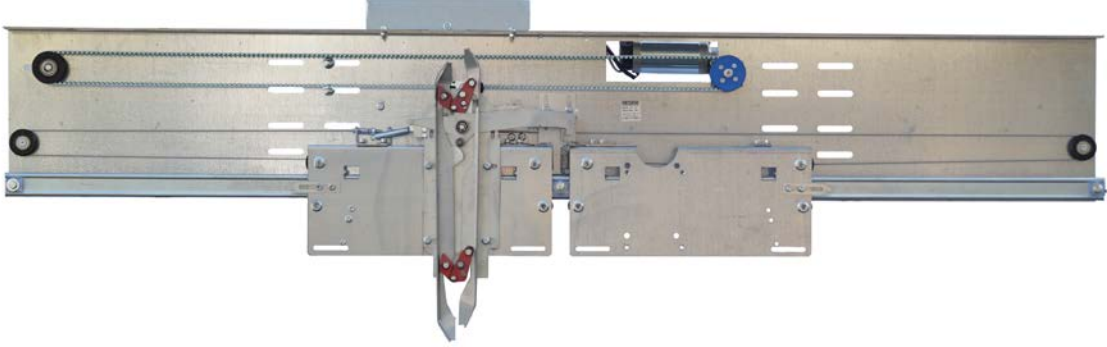
Kabin kapısında bulunan tüm bileşenler (Örneğin; kılavuzlar, mekanizma yolu, patenler, halat, yaylar, kayış, tekerler, fiş-kontak, kilit tertibatı, kaşık mekanizması, kapı motoru, kapı kumanda kartı, bağlantı elemanları, vs.) gözle kontrol edilerek var olan eksikler bakım formuna kaydedilir. Özellikle halatlar, yay, fiş-kontak, kayış ve kaşık mekanizması dikkatli bir şekilde kontrol edilmelidir. Bu bileşenlerdeki deformasyonların zamanında tespit edilip giderilmesi asansör kapılarının ömrü ve yolcu güvenliği açısından çok önemlidir.

1.2.3. Ayarlama

Kabin kapısında bulunan bazı bileşenler (Örneğin; halat, yay, fiş-kontak, paten, parametreler) kullanım sonrasında esneme, mekanik ve elektriksel yorulma, darbe kaynaklı deformasyonlar neticesinde yeniden ayar işlemine gerek duymaktadır. Kaşık mekanizmasının ayarı; durak kapılarının açılması için çok önemlidir. Kabin kapılarında zamanla meydana gelen deformasyonlar veya yolcuların istekleri kapı kumanda kartındaki parametre ayarlarını da yeniden ayarlamayı gerektirebilir. Parametre ayarları yolcu konforu açısından çok önemlidir. Bu gibi işlemler anahtar, alyan takımları gibi ekipmanlar ve parametre değişiklikleri ile yapılır. Yenileme işlemi mutlaka yetkin personel tarafından gerçekleştirilmelidir. Ayar sonrası bakım formuna kaydedilir.

1.2.4. Parça Değişimi

Kabin kapısında yoğunlukla kullanıma bağlı olarak oluşan hasar ve deformasyon sonucu kullanım ömrünü yitiren parçalar (Örneğin; Fiş-kontak, tekerlek, yay, halat, paten, Kapı motoru, kapı kartı) yenileri ile değiştirilir. Yenileme işlemi mutlaka yetkin personel tarafından gerçekleştirilmelidir. Özellikle hareketli bileşenler sabit bileşenlere göre daha hızlı deforme olacağından yaylar, tekerler, halat, patenler, fiş kontak, kayış, motor ve kaşık mekanizması özel olarak kontrol edilmeli, eğer bu bileşenlerde deformasyon var ise mutlaka yenileriyle değiştirilmelidirler. Parça değişimi sonrasında değişen parça mutlaka bakım formuna işlenir.

Şekil 2. Kabin Kapı Kilidi Görseli

3. YETKİNLİK

Durak/Kabin kapılarının bakım faaliyeti asansörün diğer bileşenleri arasında yer almaktadır. Bu konuda yetkin personel tarafından yapılması gerektiği yasal olarak tanımlanmış ayrıca ilgili yönetmelikte ^[1] yetkin personel koşulları yer almaktadır.

SONUÇ

Kullanıcı güvenliğini sağlamak amacıyla kat/kabin kapılarında yapılması gereken bakım ve servis hizmeti büyük önem arz etmektedir. Yaşanan bazı asansör kazalarında durak kapılarının yetersiz bakım ve servis hizmetlerinden kaynaklı olduğu görülmektedir. Kapılardaki bakım ve servis hizmetinin yeterli olmaması etkileri ağır sonuçlar çıkarmaktadır.

KAYNAKÇA

- [1] 06.04.2019 tarih ve 30737 sayılı R.G. Yayınlanan Asansör İşletme ve Bakım Yönetmeliği,
- [2] SEMKAPI Kullanma Kılavuzu